

ZAKON

O DOPUNAMA ZAKONA O SOCIJALNOJ I DJEČJOJ ZAŠTITI

Član 1

U Zakonu o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG“, br. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15, 56/16, 66/16, 1/17, 31/17, 42/17, 50/17, 59/21, 145/21, 3/23, 48/24 i 33/25) poslije člana 4 dodaje se novi član koji glasi:

„Cilj socijalne i dječje zaštite

Član 4a

Socijalna i dječja zaštita ima za cilj unapređenje kvaliteta života i osnaživanje za samostalan i produktivan život pojedinca i porodice.

U ostvarivanju ciljeva socijalne i dječje zaštite, posebno se štite:

1) dijete:

- bez roditeljskog staranja;
- čiji roditelj nije u stanju da se o njemu stara;
- sa smetnjama u razvoju, odnosno invaliditetom;
- sa teškoćama u razvoju;
- sa problemima u ponašanju;
- koje zloupotrebljava alkohol, drogu ili druga opojna sredstva;
- koje je žrtva zlostavljanja, zanemarivanja, nasilja u porodici i eksploatacije ili kod kojeg postoji opasnost da će postati žrtva;
- žrtva trgovine ljudima;
- kojem roditelji nijesu saglasni oko načina vršenja roditeljskog prava;
- koje se zatekne van mjesta prebivališta bez nadzora roditelja, usvojioca ili staratelja;
- trudnica bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život;
- samohrani roditelj sa djetetom bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život;

- kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite;

2) mlado lice:

- koje je bilo dijete bez roditeljskog staranja;
- kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite;

3) odraslo i staro lice:

- sa invaliditetom;
- koje zloupotrebljava alkohol, drogu ili druga opojna sredstva;
- koje je žrtva zanemarivanja, zlostavljanja, eksploatacije i nasilja u porodici ili kod kojeg postoji opasnost da će postati žrtva;
- žrtva trgovine ljudima;
- koje je beskućnik;
- trudnica bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život;
- samohrani roditelj sa djetetom bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život;

- kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite.“

Član 2

U članu 19 stav 1 poslije tačke 9 dodaje se nova tačka koja glasi:

„ 9a) **lice koje nema radnu sposobnost** je:

- dijete do navršениh 15 godina života;
- lice kome je utvrđen status lica sa invaliditetom i gubitak radne sposobnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta;
- lice kome je utvrđen prvi stepen potrebne podrške za ravnopravno uključivanje u društvo (u daljem tekstu: stepen potrebne podrške) i za koje je utvrđen privremeni gubitak radne sposobnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta;

- lice koje je navršilo 67 godina života;“.

Poslije tačke 10a dodaje se nova tačka koja glasi:

„10b) **samohrano lice** je punoljetno lice koje nema radnu sposobnost i koje nema srodnike koji su u skladu sa zakonom dužni da ga izdržavaju ili ima srodnike koji nijesu u mogućnosti da ga izdržavaju;“.

Poslije tačke 11a dodaju se dvije nove tačke koje glase:

„11b) **lice sa invaliditetom** je lice koje ima dugoročna fizička, mentalna, intelektualna ili senzorna oštećenja koja u sadejstvu sa različitim barijerama mogu otežati njegovo puno i efektivno učešće u društvu na osnovu jednakosti sa drugima, uključujući i dijete sa smetnjama u razvoju, odnosno invaliditetom;

11c) **dijete sa teškoćama u razvoju** je dijete kome je potrebna podrška zbog razvojnih, socijalnih i kulturoloških prepreka;“.

Član 3

Poslije člana 21 dodaje se novi član koji glasi:

„Materijalno obezbjeđenje

Član 21a

Pravo na materijalno obezbjeđenje može ostvariti pojedinac, odnosno porodica, ako je pojedinac, odnosno član porodice:

- 1) dijete koje nije na redovnom školovanju, ako je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore;
- 2) lice koje nema radnu sposobnost;
- 3) sposoban za rad, pod uslovom da je:
 - trudnica;
 - samohrani roditelj;
 - roditelj koji izdržava dijete, odnosno roditelj koji vrši produženo roditeljsko pravo, u skladu sa zakonom;
 - lice koje je završilo školovanje po obrazovnom programu sa prilagođenim izvođenjem i dodatnom stručnom pomoći ili posebnom obrazovnom programu;
 - lice poslije navršene 18. godine života, ako je na redovnom školovanju u srednjoj školi, do kraja roka propisanog za to školovanje;
 - dijete bez roditeljskog staranja, odnosno lice koje je bilo dijete bez roditeljskog staranja, do zasnivanja radnog odnosa na vrijeme duže od šest mjeseci.

Pravo iz stava 1 tačka 3 al. 2 i 3 ovog člana pripada i usvojiocu, staraocu ili hranitelju.

Lice iz stava 1 tačka 3 alineja 4 ovog člana može ostvariti pravo na materijalno obezbjeđenje najduže pet godina od dana završetka školovanja.

Lice iz stava 1 tačka 3 alineja 6 ovog člana može ostvariti pravo na materijalno obezbjeđenje kao pojedinac najduže pet godina od dana prestanka smještaja u ustanovu, porodičnog smještaja-hraniteljstva, odnosno prestanka starateljstva.“

Član 4

U članu 22 stav 1 poslije tačke 7 dodaje se nova tačka koja glasi:

„7a) „centar za socijalni rad utvrdi da lice koje je dužno da daje izdržavanje nije u mogućnosti da izdržava lice koje nema radnu sposobnost, u skladu sa ovim zakonom;“.

Poslije tačke 9 dodaje se nova tačka koja glasi:

„9a) pojedincu, odnosno članu porodice nije prestao radni odnos izjavom njegove volje, njegovom saglasnošću ili njegovom krivicom, zbog disciplinske ili krivične odgovornosti, osim ako je od prestanka radnog odnosa protekla najmanje jedna godina ili ako je po prestanku radnog odnosa to lice izgubilo radnu sposobnost;“.

Član 5

Poslije člana 24 dodaje se novi član koji glasi:

„Mogućnost izdržavanja

Član 24a

Ako lice koje nema radnu sposobnost ima srodnika sa kojim ne živi u porodici, a koji je, u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi, dužan da daje izdržavanje, kod utvrđivanja prava na materijalno obezbjeđenje prethodno će se utvrditi mogućnost srodnika da daje izdržavanje u skladu sa ovim zakonom, ako ta obaveza nije utvrđena odlukom suda.

Srodnik je u mogućnosti da daje izdržavanje, u smislu stava 1 ovog člana, ako:

1) prosječni mjesečni prihodi porodice iz prethodnog kvartala prelaze petostruki osnov utvrđen članom 22 stav 1 tačka 1 ovog zakona;

2) ima u vlasništvu, odnosno koristi poslovni prostor utvrđen članom 22 stav 1 tačka 2 ovog zakona;

3) ima u vlasništvu, odnosno koristi stan, odnosno stambenu zgradu u obimu većem od dvostrukog obima utvrđenog članom 22 stav 1 tačka 3 ovog zakona;

4) ima u vlasništvu zemljište u gradskom ili prigradskom građevinskom rejonu utvrđenom članom 22 stav 1 tačka 4 ovog zakona;

5) ima u vlasništvu, odnosno koristi poljoprivredno zemljište, odnosno privredne šume, odnosno drugo zemljište u površini većoj od petostrukog obima utvrđenog članom 22 stav 1 tačka 5 ovog zakona.“

Član 6

Poslije člana 25 dodaje se novi član koji glasi:

„Utvrdjivanje prava na materijalno obezbjeđenje neposrednim uvidom

Član 25a

Izuzetno od člana 22 ovog zakona, ovlašćeno lice centra za socijalni rad može, radi ostvarivanja prava na materijalno obezbjeđenje, predložiti da se izvrši neposredan uvid od strane komisije centra za socijalni rad ako je pojedinac lice koje nema radnu sposobnost ili je samohrani roditelj, odnosno ako su svi članovi porodice lica koja nemaju radnu sposobnost.

Komisiju iz stava 1 ovog člana imenuje direktor centra za socijalni rad iz reda zaposlenih.

Komisija iz stava 1 ovog člana daje nalaz i mišljenje da li porodica, odnosno pojedinac, odnosno samohrani roditelj ima potrebu za materijalnim obezbjeđenjem.

Pravo na materijalno obezbjeđenje za porodicu iz stava 1 ovog člana može se priznati za period od tri mjeseca, uz obavezu preispitivanja po službenoj dužnosti.

Sadržinu i obrazac nalaza i mišljenja iz stava 3 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.“

Član 7

Poslije člana 30 dodaje se novi član koji glasi:

„Ugovor o doživotnom izdržavanju

Član 30a

Pravo na materijalno obezbjeđenje može ostvariti lice koje nema radnu sposobnost, u skladu sa ovim zakonom, odnosno lice koje je navršilo 67 godina života, a koje ima imovinu, ukoliko sa centrom za socijalni rad zaključi ugovor o doživotnom izdržavanju u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.“

Član 8

Poslije člana 32 dodaje se novi član koji glasi:

„Lična invalidnina

Član 32a

Pravo na ličnu invalidninu ima lice kome je utvrđen status lica sa invaliditetom i četvrti stepen potrebne podrške u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta.

Pravo na ličnu invalidninu može ostvariti lice iz stava 1 ovog člana pod uslovom da nije korisnik prava na dodatak za njegu i pomoć u skladu sa ovim zakonom i drugim zakonima.

Visina lične invalidnine iznosi 178.19 eura mjesečno.“

Član 9

Poslije člana 33 dodaje se novi član koji glasi:

„Dodatak za njegu i pomoć

Član 33a

Pravo na dodatak za njegu i pomoć ima lice kome je utvrđen status lica sa invaliditetom i treći stepen potrebne podrške u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta.

Pravo na dodatak za njegu i pomoć može ostvariti lice iz stava 1 ovog člana pod uslovom da ovo pravo nije ostvarilo u skladu sa drugim zakonima i da nije korisnik prava na ličnu invalidninu u skladu sa ovim zakonom.

Visina dodatka za njegu i pomoć iznosi 65.35 eura mjesečno.“

Član 10

Poslije člana 176 dodaju se tri nova člana koji glase:

„Započeti postupci

Član 176a

Postupci za ostvarivanje prava utvrđenih ovim zakonom započeti prije početka primjene ovog zakona okončaće se po propisima po kojima su započeti.

Nastavak rada komisija

Član 176b

Komisije iz člana 80 ovog zakona nastavljaju sa radom do okončanja postupaka iz člana 176a ovog zakona.

Nastavak korišćenja prava

Član 176c

Korisnici prava iz socijalne i dječje zaštite koji su ostvarili prava po propisima koji su važili do početka primjene ovog zakona, nastavljaju sa korišćenjem tih prava.“

Član 11

Poslije člana 177 dodaje se novi član koji glasi:

„Prestanak važenja

Član 177a

Danom početka primjene ovog zakona prestaju da važe odredbe člana 4, člana 19 stav 1 tač. 9, 10, 11 i 11a, člana 21, člana 22 stav 1 tač. 7 i 9, čl. 24, 25, 30, 32, 33, 80 i 81 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG“, br. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15, 56/16, 66/16, 1/17, 31/17, 42/17, 50/17, 59/21, 145/21, 3/23, 48/24 i 33/25).“

Član 12

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od dana početka sprovođenja postupaka jedinstvenog vještačenja invaliditeta u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta.